KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
13.2.2024

Eduskunnan talousvaliokunta
Viite: E58/2023 vp

LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON SELVITYKSESTÄ SUOMEN AVAINTAVOITTEIKSI EU-VAALIKAUDELLE 2024-2029

Talousvaliokunta on pyytänyt Keskuskauppakamarilta asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston selvityksestä Suomen avaintavoitteiksi EU-vaalikaudelle 2024-2029. Keskuskauppakamari kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää huomioinaan seuraavaa.

YLEISTÄ

Keskuskauppakamari pitää erinomaisena, että hallitus on hallitusohjelmakirjausten mukaisesti lähtenyt parantamaan Suomen ennakkovaikuttamista EU-lainsäädäntöön ja valmistellut Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029. On Suomen kaltaisen pienen maan etu pyrkiä vaikuttamaan suunnitteilla olevaan EU-lainsäädäntöön mahdollisimman varhaisessa vaiheessa niin, että komission esitykset olisivat jo lähtökohtaisesti Suomen edun mukaisia. On tärkeää vaikuttaa ennakolta myös siihen, minkälaisen strategisen ohjelman Eurooppaneuvosto hyväksyy seuraavalle viisivuotiskaudelle ja mitkä ovat ne prioriteetit, joiden varaan seuraavan komission ohjelma rakennetaan.

KESKEISET HUOMIOT

Keskuskauppakamari kannattaa valittuja Suomen avaintavoitteita. Listaus prioriteeteista on tasapainoinen kokonaisuus, jossa huomioidaan vahvasti EU:n strateginen kilpailukyky, sisämarkkinoiden vahvistaminen, puhdas ja digitaalinen siirtymä sekä tarve EU:n geopoliittisen roolin kasvattamiseen, puolustusyhteistyön syventämiseen ja kokonaisvaltaiseen varautumiseen.

Suomi ja EU tarvitsevat tulevina vuosina talouskasvua. Kilpailukykyinen EU on edellytys kilpailukykyiselle Suomelle. Kuten Suomen kannassa on tunnistettu, Eurooppa kilpailee tulevina vuosina globaalisti investoinneista, osaavasta työvoimasta, teknologisesta johtajuudesta ja raaka-aineista. Keskuskauppakamari kannattaa Suomen kantaa, että EU:n strateginen kilpailukyky perustuu unionin omien vahvuuksien edelleen kehittämiselle ja markkinaehtoisille ratkaisuille. Samoin kuin Suomi, myös Keskuskauppakamari penää konkreettisia toimia sisämarkkinoiden vahvistamiseksi erityisesti palveluiden, tavaroiden ja henkilöiden vapaan liikkuvuuden osalta.

Keskuskauppakamari tukee Suomen kantaa, että nykyisistä, tilapäisistä valtiontukisääntöjen joustoista irtaudutaan mahdollisimman nopeasti ja eikä näe tarvetta uusille valtiontukijoustoille. Kiristynyt valtiontukikilpailu EU-maiden välillä vääristää kilpailua sekä heikentää ja rapauttaa sisämarkkinoita, joiden varaan EU:n taloudellinen menestys on rakennettu. Keskuskauppakamari on lähtökohtaisesti samaa mieltä Suomen kannan kanssa ja suhtautuu epäillen uusien, elpymisvälineen kaltaisten EU:n lainanotolla rahoitettavien EU-tason rahoitusvälineiden luomiseen. Keskuskauppakamarin mukaan on esimerkiksi epävarmaa voitaisiinko valtiontukikilpailua ratkaista EU-tason rahoitusvälineellä.

LAUSUNTO
13.2.2024

Keskuskauppakamari tukee EU:n tavoitetta ilmastoneutraaliudesta vuoteen 2050 mennessä. Kunnianhimoiset tavoitteet ovat kuitenkin tarkoittaneet valtavaa lainsäädäntötulvaa viime vuosien aikana. On hyvä, että Suomi tavoittelee parempaa ja vähäisempää EU-sääntelyä, mutta

Keskuskauppakamari esittää, että Suomen kannassa korostettaisiin voimakkaammin tarvetta jo säädetyn ilmasto- ja ympäristölainsäädännön toimeenpanolle. Vastaavasti uusien lainsäädäntöesitysten määrää tulee hillitä. Jo säädetty lainsäädäntö vaatii yrityksiltä esimerkiksi investointeja, systeemitason muutoksia, uusien teknologioiden käyttöönottoa sekä osaamisen kehittämistä. Jotta Green Dealin tavoitteet saavutetaan, on välttämätöntä, että EU-tasolla paitsi analysoidaan nykylainsäädännön yhteisvaikutukset yrityksille niin myös puretaan päällekkäisiä raportointivelvoitteita sekä virtaviivaistetaan ja korjataan nykyistä lainsäädäntöä – sekä annetaan yrityksille aikaa toimeenpanoon. Poukkoileva lainsäädäntö heikentää investointivarmuutta.

Keskuskauppakamarin mukaan on kuitenkin kannatettavaa, että kurssi ilmastonmuutoksen vastaisissa politiikkatoimissa pitää kohti ilmastoneutraaliutta vuotta 2050. On hyvä, että Suomella on puhtaaseen siirtymään lähtökohtana teknologianeutraali lähestymistapa, jossa puhdas siirtymä toteutetaan markkinaehtoisesti ja kustannustehokkaasti luoden EU:lle selkeää kilpailuetua. Keskuskauppakamari kannattaa puhtaan energian investointien edistämistä sekä sitä, että Suomi edistää vahvasti ydinenergian roolia hiilidioksidipäästöttömänä energiamuotona puhtaan siirtymän mahdollistamisessa.

Keskuskauppakamari tukee näkemystä, että EU:n tulee olla vahvempi geopoliittinen toimija ja että EU:n globaalia toimintakykyä tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti ja kehittää johdonmukaisesti. On erinomaista, että Suomi korostaa avoimen, sääntöperusteisen ja vastuullisen kansainvälisen kaupan merkitystä Euroopan kilpailukyvylle. Kuten Suomen kannassa todetaan EU:n on aktiivisesti avattava uusia markkinoita kauppasopimuksia neuvottelemalla samalla kun se irtautuu haitallisista riippuvuuksista ja tunnistaa haavoittuvuutensa tietyillä strategisesti tärkeillä sektoreilla erityisesti Kiinan suhteen.

Suomen kantaan yhtyen, Keskuskauppakamari korostaa, että EU:n on jatkettava vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukeaan Ukrainalle niin kauan kuin on tarpeen. Ukrainaa on tuettava sen eurooppalaisella polulla ja jälleenrakentamiseen sekä kestävän rauhan rakentamiseen on valmistauduttava.

Keskuskauppakamari on samaa mieltä siitä, että mahdollisimman vahva ja toimintakykyinen EU turvallisuudessa ja puolustuksessa on Suomen etu.

Keskuskauppakamari tukee myös Suomen näkemyksiä EU:n laajentumisen vaikutuksista ja korostaa Suomen tavoin, että unionin laajentuminen tarkoittaisi nykyistä suurempia sisämarkkinoita ja uusia kasvumahdollisuuksia suomalaisille yrityksille.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Johanna Sipola
Varatoimitusjohtaja